

LITERATŲ KORYS

Literatų klubo pirmasis susitikimas

Spalio 14 d. Šiaulių rajono savivaldybės Vytauto Vitkausko viešojoje bibliotekoje įvyko pirmasis literatų klubo susitikimas. Tiesą sakant, maloniai nustebino rašančių žmonių aktyvumas, mat patys pirmieji dalyviai atėjo gerokai anksčiau numatyto susitikimo laiko. Tie, kurie pirmą kartą užsuko į viešąją biblioteką, turėjo puikią progą apžiūrėti inovatyviai įrengtas skaitytojų aptarnavimo, renginių, edukacines, sensorines erdves, eksponuojamas parodas.

Literatūrinė veikla sudomino ir į pirmąjį susitikimą atvyko kūrybingi žmonės ne tik iš Kuršėnų, bet ir iš Kužių, Šiaulių, Ginkūnų.

Susirinkusiems literatams buvo svarbu išsiaiškinti klubo tikslus, uždavinius ir lūkesčius. O kaipgi nesusipažinus vieniems su kitais? Po žodžių, po sakinių apie save, savo kūrybą, ir laikas išstiksėjo nežinia kur... Paliesti ir kiti svarbūs klausimai: kaip bus pavadintas literatų klubas, koku periodišku vyks susitikimai, kokios klubo ateities vizijos? Nutarta, kad paruošiamuosius klubo darbus paprasčiau bus aptarti sukūrus vienminčių feisbuko grupę. O lapkričio 25 dieną klubo literatai pakviesti į Ričardo Pikelio ir Vytauto Kirkučio knygų sutiktuves Vytauto Vitkausko viešojoje bibliotekoje. Iki naujų susitikimų!

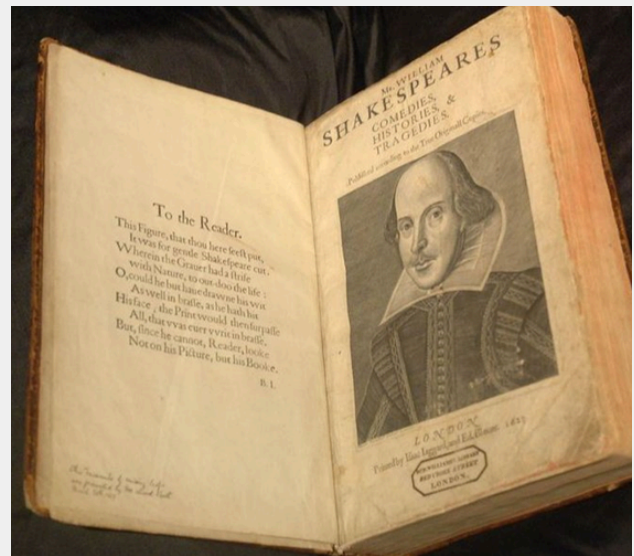
Rita Bielskienė,
Gilaičių ir Kužių bibliotekų bibliotekininkė, literatų klubo
sumanytoja
Nuotraukos Ugnės Jokubauskaitės

Tyrimas: Williamo Shakespeare'o poezija yra geresnė terapija nei savęs pažinimo knygos

Liverpulio universiteto mokslininkų atliktas tyrimas rodo, kad tokių autorių kaip Williamo Shakespeare'o ar Williamo Wordswortho kūrinių skaitymas veikia kaip geresnė psichologinė pagalba negu psichologinės knygos, kuriose mokoma įveikti sunkumus.

Tyrėjų teigimu, W. Shakespeare'o kūrinių skaitymas turi stiprų gydomąjį psichologinį poveikį. Naudodami smegenų skenerius mokslininkai tyrė, kokį poveikį knygų skaitymas daro eksperimente dalyvavusių žmonių smegenims. Anglų literatūros klasiką eksperimento dalyviai skaitė originalia forma ir kiek supaprastintą modernesnę variantą. Kaip skelbia „Sunday Telegraph“, eksperimentas parodė, kad poezija (ir ypač sudėtingesnė, su daugiau nežinomų frazių, sakinių struktūrų) skatina dešiniojo smegenų pusrutulio aktyvumą. Šis pusrutulis atsakingas už „autobiografinę atmintį“, ir šios literatūros skaitymas padeda skaitytojui perkainoti savo asmeninius patyrimus veikiant skaitomo kūrinio sukuriamiems refleksams. Mokslininkai teigia, kad šiuo požiūriu klasikinė literatūra terapijos siekiančiam žmogui yra naudingesnė nei populiariosios psichologinių patarimų apie pagalbą sau knygos. Profesorius Philipas Davisas sakė: „Rimta literatūra smegenis veikia kaip raketos paleidimas. Tyrimas rodo, kad literatūra pajėgi keisti mąstymo kelius, kurti naujas mintis, formas, sąsajas tiek jauniems, tiek pagyvenusiems žmonėms.“ Šis tyrimas buvo atliekamas dviem etapais. Pirmame etape 30 sava-

norių smegenų darbas buvo tiriamas tuo metu, kai jie skaitė W. Shakespeare'o originalius poezijos kūrinius ir „modernesnes“ versijas. Buvo nustatyta, kad smegenų darbas suaktyvėdavo ir jis trukdavo ilgiau, kai žmonės aptikdavo nežinomą žodį ar posakį. Antrame etape akademikai tyrė, kokią gydomąją galią gali suteikti poezijos ir prozos skaitymas. Čia žmonės skaitė W. Wordswortho, Henry Vaughano, Johno Donne, Elizabeth Barrett Browning, T.S. Elioto, Philipo Larkino, Tedo Hugheso darbus. Šio etapo metu buvo nustatyta, kad knygos sugeba smegenyse išlaisvinti „perkainojimo mechanizmus“, verčiančius skaitytoją apgalvoti ir permąstyti savo patyrimus. Ph. Daviso teigimu, poezijos skaitymas skatina į pažinimo procesą įtraukti ir emocinius bei biografinius elementus. Todėl, jo teigimu, „rimta literatūra, parašyta rimta kalba, yra labiau tinkama rimtoms žmogiškoms situacijoms“ nei populiariosios patarimų knygos, kurios siūlo nesunkiai nuspėjamus sprendimus ir įprastus savęs suvokimo modelius.

Bibliotekoje – net dviejų naujų Šiaulių krašto literatų knygų pristatymas

Lapkričio 25 d. Šiaulių rajono savivaldybės Vytauto Vitkausko viešojoje bibliotekoje vyko dviejų Šiaulių krašto literatų naujų knygų – Ričardo Pikelio knygos „Čia mano žemė“ ir Vytauto Kirkučio „Atvirlangiai: matymai ir mąstymai“ – pristatymas. Jų leidybą už dalies finansavo Šiaulių rajono savivaldybė pagal Šiaulių rajono leidybos rėmimo programą.

Knygų autorius kalbino, juos provokavo žurnalistė Rita Žadeikytė, svečius įtraukusi į bičiulišką pasikalbėjimą.

Ričardo Pikelio knyga „Čia mano žemė“ – pirmoji autoriaus knyga, poezijos ir smulkiosios prozos rinktinė, kurioje žavi poetinės prozos žanras epifanijos – tarsi mažičiai nušvitimai, apmąstymai, apsišaukiantys mūsų gyvenimuose ir įkvepiantys viltį gyventi. Knyga papildyta senųjų kaimo sodybų vaizdais ir senelių

bei prosenelių fotografijomis. R. Pikelis eilėraščiuose ir impresijose išsako susirūpinimą dėl trupiančių, užmirštųjų vertybių. Jam skaudu, kad su griūvančiomis sodybomis pranyksta neužrašyti senų žmonių prisiminimai. Jam rūpi, kad tuštėja ne tik kaimai, bet ir mūsų atmintis, kalba. Jo eilėraščiuose žodis skalsus, bet mintis gili. Štai R. Pikelis vadina senovišku žmogumi, stebinčiu trupantį laiką, dylančią būtį. Knygą išleido Šiaulių rajono savivaldybės Vytauto Vitkausko viešoji biblioteka.

Anot R. Žadeikytės, R. Pikelio knygoje dėmesys krypta į laiką. Paties autoriaus gyvenimas savitas, permainingas, tai ir laikas knygoje reliatyvus. Be to, šioje knygoje galima įžvelgti ir stiprų gamtos bei žmogaus ryšį. Bibliotekos direktoriaus pavaduotojas Almantas Šlivinskas, vienas iš redakcinės kolekcijos narių,

Iš kairės į dešinę: Rita Žadeikytė, Ričardas Pikelis ir Vytautas Kirkutis

kalbėdamas apie šios knygos atsiradimo kelią, atkreipė dėmesį ir į istorijos bei paveldo išsaugojimo svarbą, pacituodamas autoriaus mintis: „Esame savo tėvų ir senelių gyvenimo istorijų saugotojai, kaip kažkada jie saugojo savo tėvų istorijas, iš kurių mus šiandien pasiekia tik nuotrupos...“ Girdėdamas žmonių gyvenimo istorijas, pilnas keistų ir fatališkų nutikimų, istorijas, alsuojančias būtuojų laiku, istorijas, per laiką apaugančias įvairiomis būtomis ir nebūtomis detalėmis, suvoki jų unikalumą. O kartais pats susivėlini – šiandien nėra laiko, rytoj irgi, ir išgirsti, kad jau nebėra ko paklausti. Taip žmogus ir išeina su savo istorija.“

Antroji knyga – kuršėniškio Vytauto Kirkučio „Atvirlangiai: matymai ir mąstymai“ – ne tik apie rašytojo namus, ne tik apie jo langus ir atvirlangius. Apie langus, kurie nuolat žiūri į mus ir mes žvelgiame pro juos. Knyga – apie ribas, kurios dalija mūsų gyvenimą ir jį jungia. Apie mūsų gyvenimo sritis, kurios labai aktualios, tačiau vienai ar kitaip nustumtos į pašalį ar užribį. „Atvirlangiai“ – tai matymai pro gyvenimo atvirlangius ir mąstymai žvelgiant pro juos. Knygą „Atvirlangiai“ išleido Stasio Lipskio leidykla „Žuvėdra“.

Renginį muzikiniu kūriniu pradėjo Šiaulių rajono savivaldybės Vytauto Vitkausko viešosios bibliotekos literatų klubo „Braižas“ atstovės, Kužių mokyklos mokinės Kamilė Paštuolytė ir Gerda Mickutė (mokytoja Rita Vaivadienė). Literatų klubo narės Violeta Laurutienė, klubo įkūrėja ir vadovė Rita Bielskienė, Ugnė Jokubauskaitė bei Gerda Mickutė ne kartą dovanojo susirinkusiems literatūrinius skaitymus.

Savo įžvalgomis apie Vytauto Kirkučio knygą dalijosi autoriaus bičiulis,

šviesuolis, docentas Stasys Tumėnas, pasidžiaugęs galimybe sudalyvauti meninio žodžio šventėje. Kalbėdamas apie knygą „Atvirlangiai: matymai ir mąstymai“, S. Tumėnas pabrėžė, kad kiekvienas Vytauto žodis yra „išvaikščiotas, išnešiotas“ bei talpina savyje istorinę atmintį. Pasak V. Kirkučio, jei reikėtų jo knygą apibūdinti vienu žodžiu, tam labiausiai tiktų žodis *harmonija*: su aplinka, su gamta, su šalia esančiais ir, žinoma, su savimi.

Apibendrinant galima sakyti, kad šios dvi knygos labai artimos ne tik savo tematika. Joms bendras ir labai subtilus humoro jausmas.

Susirinkusieji galėjo susipažinti su gausia Vytauto Kirkučio kūryba bibliotekos parengtoje spaudinių parodoje.

Gausus būrys „žodžio tikinčiųjų“ bei bičiulių negailėjo autoriams sveikinimų ir padėkų už prasmingą žodį ir mintis, kurias reikia išgyventi.

Asta Gasiūnienė,
Informacijos specialistė
Nuotraukos autorės

Literatų kūryba

KATINO SVAJONĖ

Atėjo žvarbus ir šaltas ruduo,
Toks kaip penktą koją turintis šuo.
Taip mąstė ant palangės sėdintis
katinas,
Mano vienos kaimynės patinas.

Norėtusi man bėgti į lauką,
Nes šeimnininkė glosto prieš plauką.
Bet tenka sėdėti ant palangės
Kaip kalinys belangės.

Svajuju apie gardų sušį
Ir pagaląsti nagus kieme į pušį,
Tačiau, deja, tai tik svajonės
Ir mano minčių tolimos klejonės.

Niekas į lauką manęs neišleidžia
Vien apkalbas ji lauke skleidžia.
Svajoti – mano dalis
Sėdint prie orchidėjos šalia.

Vaikšto kieme sau nosį iškėlęs,
Ir ant visų viską padėjęs.
Nereikia jam pagalbos jokios
Ir meilės tavos.

Dorian de Jandreau (Kuršėnai)

Literatų kūryba

Ugnė Jokubauskaitė (Kužiai)

DANGUS

Skraido debesys danguj
Taip greitai kaip ereliai
Lekia vėjas su jais kartu
Kartu dar ir paukšteliai

Lauke vėjelis gan stiprus
Bet vaizdas lauko – nuostabus
Dangus į drobę panašus
Išdažytas jis, gražus

Kokių tik nori čia spalvų
Gali tu pamatyti
Įsivaizduoti net sunku
Ką dangus gali padaryti

Vieną dieną jis – ramus
Kitą – audringas, išdidus
Būna kartais ir niūrus,
Bet dažnai šviesus jis bus

Na o šiandien
Nuostabus
Toks spalvotas tas
Dangus...

Literatū kūryba

VILKO VALANDA

Gunilę pažadino trys senovinio laikrodžio dūžiai: bam-bam bam.

„Vilko valanda“, – pagalvojo. Žinojo – daugiau neužmigs, tuščiomis akimis žiūrės į baltas lubas ir ieškos, ko nepametus; pastaruojų metu jai dažnai taip būna – kone kas naktį, priprato, ir, tiesą pasakius, Gunilei tokia būdravimo būseną netgi patiko: „eiti tarsi peilio ašmenimis“ – vienu metu būti ir dabartyje, ir praėityje.

Gunilė jau geras dešimtmetis gyvena pas dukterėčią, nes vienatinis sūnus Jiris gyvena Arizonoje – išvažiavo pagal studentų mainų programą laikinai, trumpam, ir liko: „Nieko nėra pastovesnio už laikinumą“. Gunilė niekaip negali priprasti prie miesto, nors pas Roliną jai tikrai gerai, nieko netrūksta: turi savo kambarį, gydosį pas privatų gydytoją, kiekvienais metais važiuoja į sanatoriją, porą kartų buvo Turkijoje, vieną kartą – Meksikoje. Ko daugiau norėti?.. Bet (prieš „bet“ visada yra kablelis), bet Gunilės mintys likusių nakties dalį tėviškėje – kaime.

Lanka prie upės kvėpia; gali iš proto išeiti, žolė tanki smaragdinė, pilna visokių žolelių: ir gydomųjų, ir ne – tikras „Klondaikas“ žolininkams ir užkalbėtojams, stovi mūru – bus sunku pjauti, reikės talkos. Lanka tai didelė – nuo Kiaulių Peklos iki pat Katmilžio (mažo upeliūkščio, tiksliau, griovio). Talkininkams tėvukas jau padarė miežinio alaus. Pasparo (tėvuko) alus gana plačiai žinomas; „pirmakartis“ – vienos kvortos per mažai, o trijų jau per daug...

Ankstus rytas. Saulė tik mažą kraštelį parodė rasotai lankai (pievai). Į kiemą, prie uosio, jau susirinko kaimynai su vakar iškaltais dalgiais: Marciukas (jam arti septyniasdešimt), Oklius – gal kokių trisdešimties ir Narpas aštuoniolikinis – Gunilė net dabar, po tiek metų, parausta (yra dėl ko). Gražu žiūrėti – keturi vyrai Pasparas (tėvukas), Marciukas, Oklius ir Narpas – vienas paskui kitą, su dalgiais ant peties, su pustais (galąstuvais) už diržo – visi aukšti, tiesūs, stiprūs, linksmi patraukia į lanką...

Netoli ta lanka, gal koks puskilometris. Pasparas iš pradžių tyliai, o paskui vis garsiau užtraukia:

„Žveng žirgelis lankoj“... – jam pritaria skardūs balsai... Ir pasklinda daina toli toli – iš vienkiemio pasiekia „grupines“ (kaimo gatvę).

Jau įdienes, Gunilė su mama eina į lanką, neša vyrams priešpiečius: ant „sprindinių“ lašinių keptą kiaušinieneę, raugintų agurkų, cibulių laiškų tiesiai iš daržo, rūgusio pieno puodynėlę ir raugintos sulos qsoť, pagardintos naminės duonos pluta. Duona iš parduotuvės nei iš tolo neprilygo Pasparienės keptai duonai, o ir tos parduotuvinės duonos ne visada galėjai gauti.

Gunilė su mama jau prie vyrų. Narpas, imdamas iš Gunilės rankų sulos qsoť, taip jai į akis pažiūrėjo – Gunilei širdis į kulnus nukrito, paširdžiuose drugeliai plasnoti pradėjo. Mitriai sukasi Gunilė su mama, daužo pradalgės iki devinto prakaito, daužo jas su tam paskirtu pagaliu – Pasparas savo moteriškėms specialiai padarė; nužievino pagalius, zampopieriu (švitrinium popierium) nušveitė, kad pūslių nesutrintų.

Švyst-švyst-švyst... Pabaigs daužyti tas nelemtas pradalgės po pietų, kai vyrams atneš launagą – dabar jau įskaudo ir nugarą, ir delnus...

Narpas stipriai apkabina Gunilę, prisiglaudžia prie prakaituotos krūtinės (kažin kur ir kaip jis šiandien gyvena?..) – vyriškas kvapas jai užima žadą...

Žiemgalos Bitė (Šiauliai)

Literatų kūryba

TU PASAKYK, ŽMOGAU

Tu pasakyk, žmogau,
Kur dingsta visos dienos?
Kur saulė miega?
Jūroj, debesy...
Mėnulis, aušrą vos ryte sutikęs,
Pasislepia žvaigždėje naktį...
Tu pasakyk, žmogau,
Kur dingsta mūsų mintys?
Su ašara, nurieda užmarštin,
Ar pasilieka angelo širdin...
Tu pasakyk, žmogau,
Kur dingsta mūsų svajos?
Kur vėjas nuneša?
Beribėje erdvėj, su viltimi,
Su džiugesiu sugrįžti...
Tu pasakyk, žmogau,
Kur meilė dingsta?
Dviejų sudužusių širdžių,
Jūros gelmėn, į perlą virsta,
Kad vėl iš naujo
Gimtų drugeliu...
Tu pasakyk, žmogau,
Kodėl jautiesi vienas?
Vos gimęs, ir amžinybės kelyje,
Gyvenimo knyga lapus skaičiuoja,
O angelas mums delnus išbučiuoja.
Tegul likimo ratai
Nuostabių dienų atveš,
Ir skubantys gyvenimo verpetai
Palaimą gyvenimui atneš.

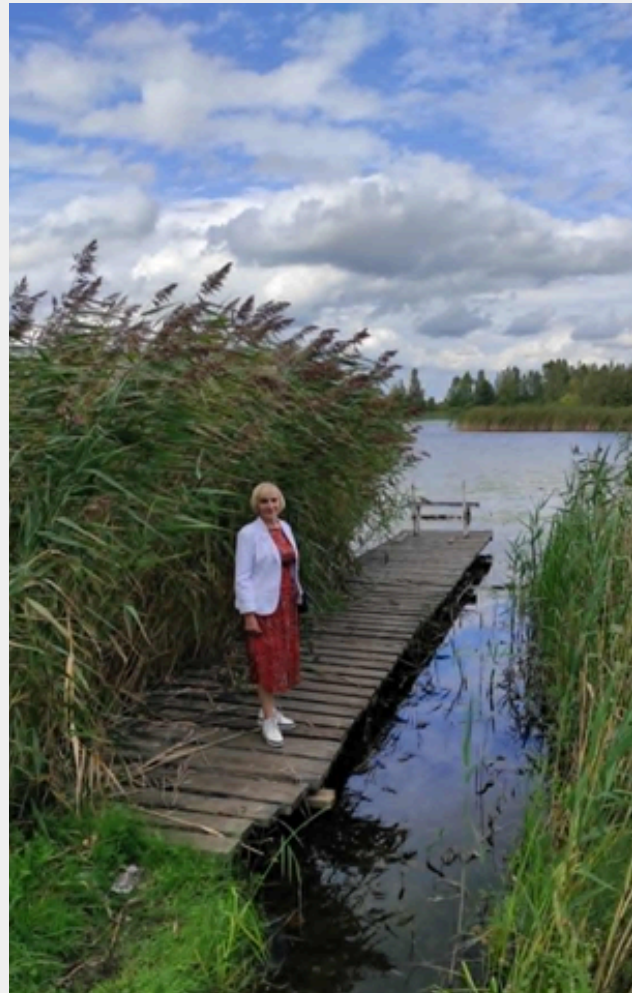

Zita Mendelienė (Kužiai)

*Gyvenimas – tiesa,
vaikai – gyvenimo gėlės*

Literatų kūryba

Branginu viską, ką dabar turiu.
Jaučiu, pavargo kojos nuo lėkimo –
Nepastačiau nei rūmų, nei pilių.
Jauki trobelė, židinyt rusena,
Sodo gale – šakota obelis.
Rausvi bijūnai skleidžia aromata,
O ant obels šakos – prinokę obuolys.
Vasaros rytais, atskridus volungėlė
Užgieda giesmę dievišku balsu.
Dangaus žydryne saulė rieda,
Dalina, negaili aukso spindulių...
Brangiausia dovana – Gyvenimas.
Kur begyventume – visur duonelė su
pluta.
Skaniausia ta, kurią suminko savos
rankos –
Mums taip sakydavo mama.

Regina Vaišvilienė (Šiauliai)

*Poezija – sielos kalba. Su ja
kalbuosi ir tamsoje, ir būdama
viena*

Literatų kūryba

Vėlinės vėlei...
Lapai apglobia vėlę.
Ir žvarbų vakarą vėlų
Kažkas atsėlina
Patvirtinti tiesą.

Išsipurvinau.
Maniau – nudžius, nutrupės,
Niekam nerūpės...
Bet saulė nesužibo,
Vėjas neatskrido,
O tu – juk šventasis...

Ant tavo lūpų –
Saldi karamelė,
Ant tavo lūpų –
Gieda kanarėlė!..
O šalia – paralelė:
„Kur buvai vakar?“

Kai ant to kalno užkopėm,
Kai pasaulis atsidūrė po kojom, –
Ačiū, kad tylėjai,
Kad tylėjai, dėkoju,
Nes kai pasaulis po kojom –
Juk šitiek rėkimo !

Albina Budreckienė (Kuršėnai)

Literatų kūryba

Raimonda Jurėnienė (Šiauliai)

DALINI GERUMA

Kodėl šiandieną šitaip mintys blaškės,
Šviesi diena pasislėpė lyg už kalnų.
Ten žiburėlis tolumoje švietė,
Bet jį pasiekti dar labai sunku.
Kažkas taip švelniai glosto plaukus,
Paguodą teikia, bet jos vis nerandu.
Gerumo laiptais tiesiai žengsiu,
Ištiesk rankas, jų pasitikt einu.
Tu dalini po duonos riekę,
Sušildytą švelnumo daigeliu
Kad ir basa, aš pas tave atbėgsiu,
Priglausi prie krūtinės,
Tarsi po Angelo sparnu.

Literatų kūryba

Eugenija Jašinskienė (Kužiai)

Virsta medžiai, audrų neatlaikę,
Kaip likimai sužalotų žmonių.
Jie taip būna panašūs,
Kad kartais atskirt negali.

Tik bėgantis laikas ramina
Audrų padarytas žaizdas.
Jis prikelia gyventi iš naujo,
Užmiršti skausmingas skriaudas.

Vėl ateina gerumas į širdį
Palytėtas švelnios šilumos...
Ir pakyli gyventi, svajoti,
Tiki, kad bus taip visados.

*Poeziją myliu – tavim
gyvenančius jaučiu*

Literatų kūryba

Skaistė Drungilaitė (Kužiai)

MANO GIMTINĖ

Lietuva – gimtinė mano
Su žaliuojančiais laukais,
Žydinčiom gėlėm ir pievom,
Šiltais saulės spinduliais.

Aš myliu savo Tėvynę
Branginu ją net labai

Tai graži mano gimtinė
Man širdy ji amžinai.

LABIRINTAI

Klaidūs gyvenimo labirintai,
Kuriuose ne tik žmogus –
Ir jo šešėlis pasiklysta.
Atrodo paprasta –
Virš galvos šviečia saulė,
Plyti dangus,
Skubi,
Skubi...
Nuo įtampos,
Darbų gausos pavargsti
Ir patenki į labirintą.
Patikrini savąją vertę,
Savigarbą ir meilę.
Kai po ilgų klajonių, abejonių
Į tiesų kelią išėjini –
Kitų vertybių kraitę
Atsineši su savimi.

**Rita Kastėnaitė-Skeirienė
(Šiauliai)**

*Eik taip, kad gėlių nemindžiotum.
Stovėk taip, kad kitam saulės
neužstotum*

Literatų kūryba

NEGRĮŽTANČIAM

Kiek šviesos reiktų
Kad atrastum kelią sugrįžti?
Kiek rankų, kad nuimt žemės grumstą
Nuo tavo širdies?
Ten, kur tu – kenčia tylą,
Save apkabinusi stipriai...
Tavo saulė ištrinta jau sunyko
Kiek pastangų reiktų, kad atmintum
Kur atleidimo dėmuo?

Dar prisėskim išeinant

Už durų gailiai sucypia
Prarastas laikas lyg šuo.

Rita Bielskienė

*Viskam reikia laiko, kad
suprastume, ko netekome*

Literatų kūryba

Mano LAISVĖ –
ne svetimos jūros,
pigūs skrydžiai
ir sulčių stiklinė.
Mano LAISVĖ –
ne pavogtos dainos,
ne draugai, parduoti
už šimtinę.
Mano LAISVĖ –
tai rūkas virš miesto,
kartūs dūmai
iš kamino seno.
Basakojė vaikystė
ant šieno,
žaiginy, kur lyg rojų
gyvenom.
Mano LAISVĖ –
tai atrastas laikas
tarp dangaus
ir tarp žemės stotelių.
Kol buvau,
kol esu,
kol dar būsiu
dirigentas savųjų švieselių.
[NerT, 2024 sausio 11]

Neringa Trinkaitė (Šiauliai)

Rašančiojo eksperto žodis

Gitana ir Neringa Trinkaitės

„Kuo tu esi įdomus, žmogau? Kai kuriuos šis klausimas glumina. Tik ne tuos, kurie rašo. Ir nebūtinai kitiems. Rašo sau. Kuriantys žmonės nuolat gano savo žodžius, renka į minčių aptvarus... Ryte aplankę kartais nieko neberanda... Išnyksta lyg dūmas sakiniai, o daugtaškiai dar labiau klaidina. Ta kūrybinė „kankynė“ kiekvienam sava. O kartais mintys lyg vasaros lietus užklumpa netikėtai, tik spėk paskui jas bėgti. Tik pats kūrėjas gali pasakyti, kur tie kūrybos lobiai, kokiais keliais juos pasiekti. Linkiu *Literatų koriui* gyvuoti, kurti ir dalintis. Tegul Jūsų mintys virsta citatomis. Frazėmis, kurios įkvepia, motyvuoja, papildo, papuošia“.

Sudarytojai: Rita Bielskienė
Asta Gasiūnienė
Eglė Poškutė
Rima Vilkienė

Leidėja: Šiaulių rajono savivaldybės Vytauto Vitkausko viešoji
biblioteka
Vytauto g. 1, LT-81182 Kuršėnai, Šiaulių r., tel. +370 41 525 102
www.srsvb.lt